

Temat: Z czego składa się informacja?

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zdobycie wiedzy na temat tego, czym jest informacja i jak jest zbudowana, zdobycie umiejętności tworzenia tekstów informacyjnych

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- umie wskazać informacyjne elementy wypowiedzi.,
- przedstawia, na czym polega informacyjna funkcja tekstu,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- analizuje teksty dziennikarskie,
- wie, na czym polega schemat odwróconej piramidy informacyjnej,
- samodzielnie tworzy krótkie teksty o charakterze informacyjnym.

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – asocjogram, burza mózgów, dyskusja,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- praca z tekstem
- komputer z dostępem do Internetu

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Z czego składa się informacja?*
- Materiały dla nauczyciela: *Z czego składa się informacja?*
- „ Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1.”, red. L.Adrabińska-Pacula, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN
- fragmenty różnych tekstów dziennikarskich, ,
- komputer z dostępem do Internetu i materiałów edukacyjnych ze stron: <http://www.canalpluscyfrowy.pl/mediastarter/>;
- tablica, arkusze papieru, flamastry.

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna (5 min.)

- Nauczyciel prosi, by uczniowie przypomnieli zasady skutecznej komunikacji. Propozycje uczniów nauczyciel zapisuje na tablicy.
- Nauczyciel prosi by uczniowie zastanowili się, jak ważny jest w skutecznym komunikowaniu się sam komunikat: jego budowa, język, uporządkowanie, przejrzystość itp.
- Uczniowie na forum w swobodnych odpowiedziach prezentują swe opinie na zadany temat.

2. Faza realizacyjna

Temat: Z czego składa się informacja?

a) Informacja jako główna zasada dziennikarstwa/praca zbiorowa i indywidualna (5 min.)

- Nauczyciel prosi o przypomnienie, co jest główną misją dziennikarstwa. Uczniowie przypominają informacje z ostatnich zajęć o najważniejszej misji dziennikarza: rzetelnym informowaniu.
- Nauczyciel poleca uczniom przeczytanie w podręczniku *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1., red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN* na str. 183 wiadomości o najstarszym gatunku prasowym: informacji oraz pozostałościach starożytnych informacji, tzw. Gazecie Delfickiej.
- Nauczyciel prosi, by uczniowie zapoznali się też na tej samej stronie podręcznika z tym, jak powinna wyglądać informacja prasowa i na jakie pytania odpowiadać. Uczniowie w formie mapy myśli zapisują pytania, na które powinna odpowiadać informacja dziennikarska (*zad.1 z Karty pracy*)

b) Jak zbudowana jest informacja dziennikarska?/ praca indywidualna (7 min.)

- Nauczyciel rosi, by uczniowie zapoznali się z informacją w rubryce „Ważne słowa” w podręczniku *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1., red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN* na temat zasady odwróconej piramidy oraz na tej samej stronie w rubryce „A propos informacji prasowych” o tym, dlaczego zasada odwróconej piramidy jest przydatna w pracy redakcyjnej.
- Po zapoznaniu się z informacjami uczniowie realizują *zad.1, str.184.* : na schemacie odwróconej piramidy zaznaczają informacje, które można usunąć, aby nadal pozostały w przekazie najistotniejsze wiadomości. Chętni uczniowie prezentują wynik swej pracy.
- Uczniowie realizują następnie *zad.3/ str.185* : uzasadniają, które wiadomości są zbudowane zgodnie z zasadą odwróconej piramidy.

c) Elementy informacji/ praca indywidualna (12 min.)

- Uczniowie zostają zapoznani przez nauczyciela z podstawowymi zasadami dotyczącymi piramidy informacyjnej (schemat do omówienia w *Materiałach dla nauczyciela: punkt 3 i 4* lub uczniowie sami zapoznają się z tymi informacjami na stronie: <http://www.canalpluscyfrowy.pl/media starter>; Blok III: *Jak pracują media*) . Zwraca szczególną uwagę na to, które elementy piramidy są najważniejsze (tytuł, lid)
- Uczniowie po zapoznaniu się z zasadami budowy informacji wg schematu odwróconej piramidy realizują ćwiczenie polegające na wpisaniu w schemat odwróconej piramidy dowolnej notatki prasowej (*Karta pracy, zad.2.*).Do zadania mogą wykorzystać notatki z *ćw. 2, str.185* z podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1., red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN*)
- Po ustalonym czasie chętni uczniowie prezentują wyniki swej pracy.

Temat: Z czego składa się informacja?

d) Co chcemy zakomunikować - po co nam lid?/ praca samodzielna

(13 min.)

- Uczniowie samodzielnie realizują zad.. 4a, str. 187 z podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1., red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN*: wcielają się w rolę redaktora, który po otrzymaniu informacji redaguje na ich podstawie informacje prasową z trzema różnymi lidami (w zależności od tego, co ma stanowić najważniejszy element prasowej wiadomości).
- Uczniowie po realizacji zadania dzielą się refleksjami, jak ważny jest w informacji prasowej lid, który zwraca uwagę czytelnika na najistotniejszą część prasowej wiadomości.
- Nauczyciel poleca uczniom, by uczniowie po zapoznaniu się z zasadami budowy informacji prasowej na podstawie informacji zebranych przez reportera napisali notatkę prasową (realizują zad. 4b z podręcznika *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1., red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hącia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN*)
- Po ustalonym czasie wybrany uczeń prezentuje na forum wyniki swej pracy.

3. Faza podsumowująca (3 min.)

- Uczniowie po samodzielnej pracy związanej z tworzeniem notatki prasowej dzielą się spostrzeżeniami, co sprawiło im największa trudność. Swobodne wypowiedzi uczniów na wskazany temat.

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

Wykonaj zad. 3. z Karty pracy. Wykorzystując wiadomości zdobyte na lekcji, zredaguj notatkę informacyjną na jeden z podanych tematów:

- a) wybory do szkolnego samorządu,
- b) przebieg ostatniej uroczystości szkolnej,
- c) inny interesujący temat z życia szkoły

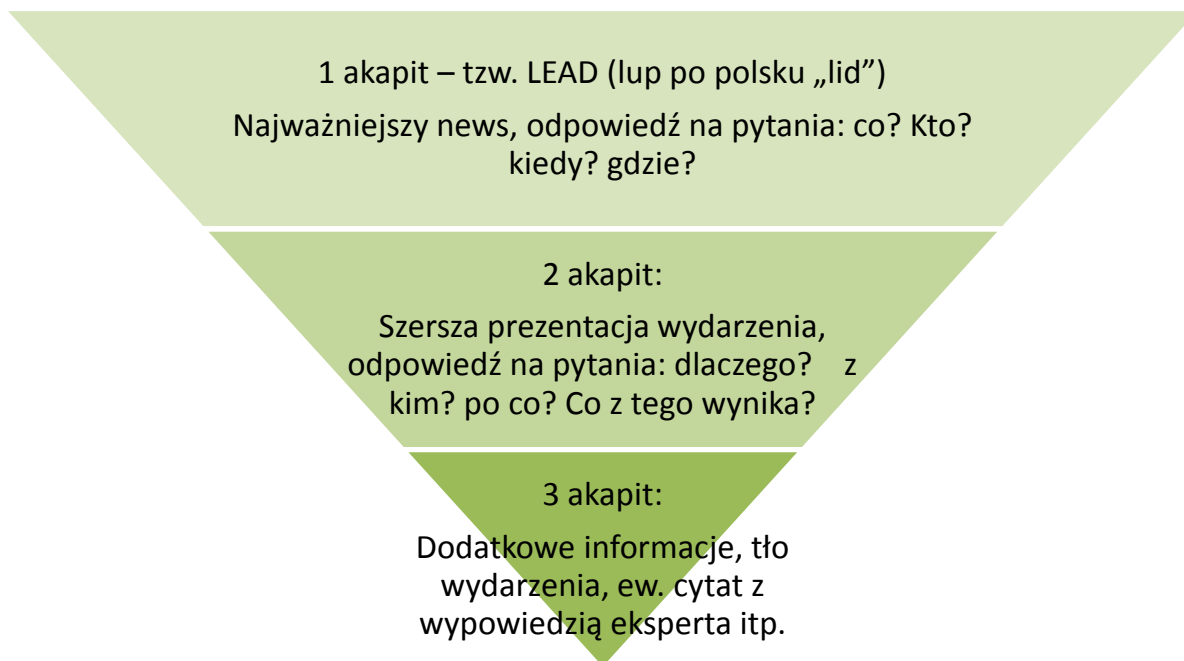
Temat: Z czego składa się informacja?

KARTA PRACY

1. W formie mapy myśli zapisz , na jakie pytania powinna odpowiadać informacja dziennikarska

INFORMACJA ODPOWIADA NA PYTANIA

2. Dowolny tekst dziennikarski wpiszcie w schemat odwróconej piramidy. Nazwijcie elementy piramidy prasowej. Możecie wykorzystać notatkę z ćw.2, str. 185 w podręczniku: *Po polsku. Literatura, język, komunikacja. Zeszyt ćwiczeń do gimnazjum.Kl.1., red. L.Adrabińska-Pacuta, A.Hęcia, J.Malczewska, J.Olech, WSzPWN*. Swą notatkę zapiszcie w zeszycie.

Temat: Z czego składa się informacja?

3. Przygotujcie się do napisania informacji prasowej na zadany temat. Odpowiedzcie najpierw na informacje, wymyślcie tytuł. Następnie zapiszcie informację, pamiętając o zasadach odwróconej piramidy informacyjnej. Wybierzcie jeden spośród podanych tematów:
- wybory do szkolnego samorządu,
  - przebieg ostatniej uroczystości szkolnej,
  - inny interesujący temat z życia szkoły,
  - o obowiązku szkolnym sześciolatków (wykorzystaj np. informacje ze strony: <http://www.6latki.men.gov.pl/>);
  - inny interesujący cię temat.

kto?.....co?.....
.....gdzie?.....
.....kiedy?.....jak?.....
.....dlaczego?.....
.....z jakim skutkiem?.....
.....

TYTUŁ.....

LID.....

.....

.....

TREŚĆ.....

Temat: Z czego składa się informacja?

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

1. Materiały na temat informacji prasowej

(ze strony: <http://www.canalpluscyfrowy.pl/media/starter>; Blok III: Jak pracują media)

Jak przygotować informację prasową?

1. Co to jest informacja prasowa i czemu służy?

Informacja prasowa to materiał informacyjny publikowany w prasie lub w internecie, albo emitowany w radiu lub telewizji, dotyczący jakiegoś tematu, produktu lub wydarzenia. Informacja prasowa ma opisywać temat rzetelnie, prosto i zrozumiale. Jej zadaniem jest zainteresowanie odbiorcy i poinformowanie go o wydarzeniu.

2. Kto i dla kogo tworzy informacje prasowe?

Informacje piszą dziennikarze i publikują je w mediach, dla których pracują. Informacje prasowe tworzą także piarowcy, czyli ludzie, którzy są łącznikiem między firmami/instytucjami a dziennikarzami. Piarowcy tworzą tekst informacji prasowej w porozumieniu z instytucją, której dotyczy temat poruszany w informacji, lub firmą, o której produkcie donosi informacja. Przygotowane przez piarowców informacje prasowe trafiają do dziennikarzy, którzy interesują się danym tematem, zajmują się nim w danym medium i wykorzystują przekazane informacje do przygotowania własnej publikacji, która ukaże się w danym medium.

3. Jak jest zbudowana informacja prasowa?

Informacja prasowa składa się z kilku podstawowych części:

- Tytuł mówi nam, o czym będzie informacja. Musi przyciągać uwagę, mieć chwytliwą, ale niezartobliwą, formę.
- Lead (czyt. lid) to streszczenie całej informacji; składa się z kilku zdań, które jak w pigułce podają nam najważniejsze informacje z tekstu. Najłatwiej napisać lead, odpowiadając sobie na pytania: kto? co? kiedy? dlaczego? z jakim skutkiem? Jeśli np. informacja dotyczy wprowadzenia na rynek nowej wersji znanej gry komputerowej, czytelnik leadu powinien się dowiedzieć, jak nazywa się ta gra, kto ją wydaje, jaka jest najważniejsza różnica w stosunku do poprzedniej wersji i od kiedy będzie dostępna na rynku. Po przeczytaniu leadu czytelnik powinien być zorientowany w temacie i mieć już ogólną wiedzę na opisywany temat.
- Treść główna zawiera rozszerzone informacje przekazane wcześniej w leadzie. Najłatwiej zbudować prawidłowy tekst informacji posługując się metodą tzw. odwróconej piramidy (na początku umieszczamy najważniejsze informacje, a dalej te mniej istotne, uzupełniające). Bardzo ważny element informacji to wypowiedź eksperta w danej dziedzinie, który potwierdzi ważność zawartych w tekście informacji.
- Osoba kontaktowa: na koniec, po zakończeniu właściwego tekstu informacji, podajemy imię i nazwisko, a czasem także dane kontaktowe osoby, która jest autorem informacji prasowej, a z którą czytelnicy mogą w razie zainteresowania tematem nawiązać kontakt.

4. Co zrobić, żeby była ciekawa i odbiorcy chcieli ją czytać?

Istnieje jedna tajemnica tworzenia ciekawej, skutecznej informacji prasowej - pisząc tekst, musimy myśleć jak czytelnik, który będzie go czytał. Czytając, czy raczej rzucając okiem na informację, odbiorca chce szybko znaleźć odpowiedzi na pytania: Czy w ogóle mam ochotę to czytać? Zechce to zrobić, jeśli tekst będzie łatwy do czytania, a więc niezbyt długi (maksymalnie 2 strony A4), przejrzysty, dobrze sformatowany. Warto wyróżnić graficznie najważniejsze części informacji, a więc tytuł, lead, dane statystyczne, nazwisko eksperta, aby przyciągnąć uwagę i zaciekać czytelnika już na etapie "oglądania" tekstu, jeszcze przed jego czytaniem.

O co w tym chodzi? **Tekst nie może być zawiły i zbyt długi.** Należy trzymać się tematu i nie pisać o nieistotnych aspektach tematu, **przytaczać przykłady na poparcie swojego przekazu.**

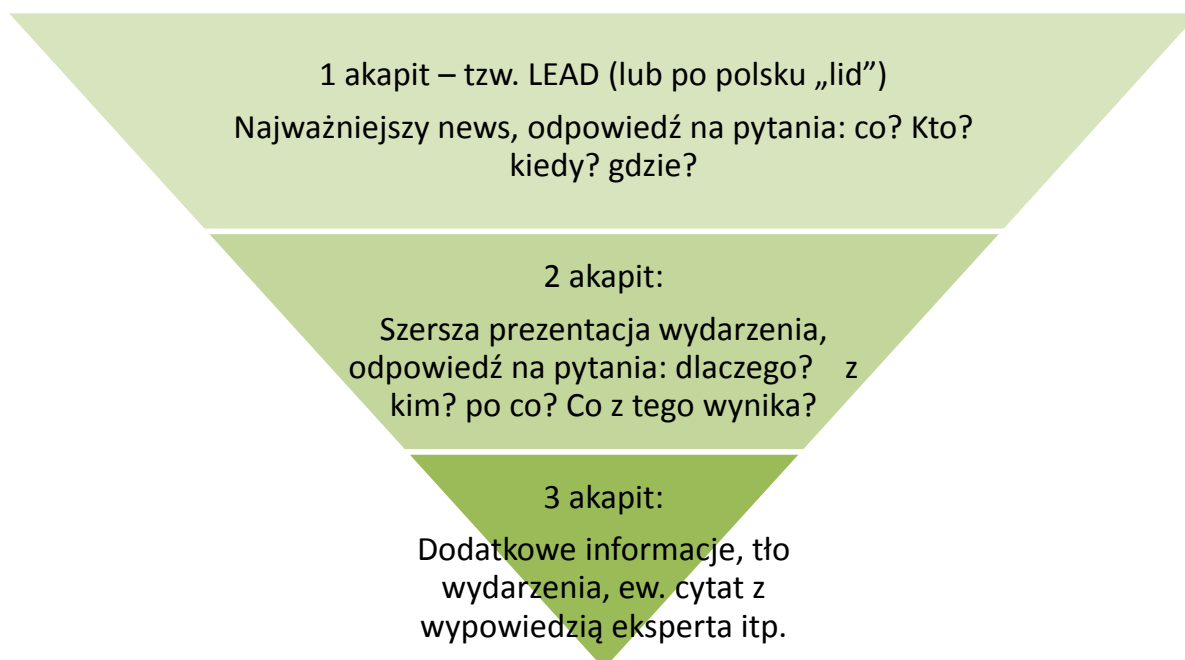
Temat: Z czego składa się informacja?

Wykazać, dlaczego informacja jest ważna i jakie korzyści odniesie z niej czytający. Tekst musi być przede wszystkim aktualny – mieć walor newsa.

Co mnie to obchodzi/po co mi to? Informacja **powinna zainteresować czytającego, dlatego, pisząc tekst, myśl jak czytelnik**. Postaw się na jego miejscu: czy sam z zaciekawieniem przeczytałbyś tę notatkę? Pomyśl, czy i w jakim zakresie informacja może przydać się czytelnikowi i jak może ją wykorzystać praktycznie.

Ponadto, pisząc informację prasową, pomyśl o kilku podstawowych zasadach rzetelnego pisania. **Poprzyj swoją informację faktami**. Jeśli swoje informacje czerpiesz z zewnętrznego źródła, pamiętaj, żeby je podać. Unikaj ozdobników i omówień. **Zdobądź pozwolenia**: jeśli cytujesz czyjąś wypowiedź albo podajesz informacje o firmach/instytucjach, upewnij się, że zgadzają się na ich publikację. Do informacji możesz dołączyć dodatkowe materiały (takie jak zdjęcia czy statystyki), które dadzą czytelnikowi jeszcze więcej wiedzy na dany temat.

2. Schemat odwróconej piramidy informacyjnej

Temat: Z czego składa się informacja?

